

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2383
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.2.2024/38
Karar Numarası : 2024/157
Başvuran : A. K. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. İşyerinde felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılığa maruz kaldığı iddiası ile hizmet sözleşmesinin tek taraflı fesih işleminin iptal edilerek maddi ve manevi zararının tazmini talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalında profesör öğretim üyesi olarak görev yaptığını, Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile imzaladığı hizmet sözleşmesi çerçevesinde Tıbbi Mikrobiyoloji Kliniğinde eğitim görevlisi olarak çalışmaya başladığını; Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliğinin 12/4/2023 tarihli işlemi ile hizmet sözleşmesinin süresi bitmeden tek taraflı olarak feshedildiğini, Sağlık Bilimleri Üniversitesinin ise söz konusu fesih işleminin ardından görevlendirmesini sona erdirdiğini; hizmet sözleşmesinin tek taraflı olarak feshedilmesinin nedeninin, hakkında verilen uyarı cezası olduğunu fakat bu cezanın İstanbul İl Disiplin Kurulu tarafından iptal edildiğini; iptal işleminin ardından sözleşmenin feshi işleminin geri alınmadığını, sözleşmenin tek taraflı feshini gerekli kılacak hiçbir şart oluşmamasına rağmen hem Sağlık Bilimleri Üniversitesine hem de Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesine yaptığı başvurularının olumlu bir şekilde yanıtlanmadığını; Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Tıp Fakültesinde görev yapan, şahsı dışındaki tüm çalışanların başka kurumlarda hizmet sözleşmesi çerçevesinde görevlendirmelerinin yapıldığını; öte yandan hakkında soruşturma açıldıktan sonra 10/5/2022 tarihinde atandığı Hamidiye Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Başkanlığı görevinden alındığını, söz konusu görevden alma işlemine karşı İstanbul 4. İdare Mahkemesinde açtığı davanın devam ettiğini, diğer taraftan ilgili Üniversite Dekanlığınca yürütülen soruşturma neticesinde kınama cezası aldığını; Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine yaptığı başvuruya verilen cevabi yazıda, kendisine kınama cezasının verilmesinin nedeninin klinik haberleşme amaçlı kurulan bir sosyal paylaşım mecrasında, Cumhurbaşkanına hakaret içeren ifadelerle, Kliniğin çalışmalarının amacı dışında paylaşımlarda bulunduğu tespit edilmesi olduğu bilgisinin verildiğini; 2009-2022 tarihleri arasında Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Klinik Şefi ve Eğitim Sorumlusu, 2019-2022 tarihlerinde ise eş zamanlı olarak Ankara Şehir Hastanesi Doku Tipleme Laboratuvarı kurucu sorumlu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

hekim olarak görev yaptığını fakat bu altı yıllık süre boyunca akademik kadro açılmadığını, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalındaki boş olan kadroya tek başvuran kişi kendisi olmasına rağmen atamasının yapılmadığını; bunun üzerine dava yoluna başvurduğunu, İstanbul 12. İdare Mahkemesinin verdiği yürütmeyi durdurma kararı sonrasında atamasının yapıldığını; tüm bu sürecin esasen 4857 sayılı İş Kanunu'nun da yer alan temeller bağlamında eşit davranma ilkesinin ihlali olduğunu, kişiye özel açılmış bir kadro ile söz konusu Üniversiteye atanmamış olmasından ve hakim olan manevi ve felsefi yapıya uygun bir kişi olmamasından dolayı Üniversite yönetiminde rahatsızlığa neden olduğunu, dışlandığını, maddi ve manevi zarara uğratıldığını iddia etmekte; sözleşme iptalinden kaynaklanan zararının tazminini, 3/3/2023 tarihli sözleşmenin tek taraflı feshi işlemi ile Anabilim Dalı Başkanlığı görevinden alınma işlemlerinin iptalini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz."

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)"

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı ... yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, başvuranın işyerinde felsefi ve siyasi görüş temellinde ayrımcılığa maruz kaldığı, hizmet sözleşmesinin tek taraflı feshedildiği iddiasıyla fesih işleminin ve Anabilim Dalı Başkanlığı görevinden alınma işlemlerinin iptali ile maddi ve manevi zararının tazmini talebine ilişkindir.

13. Başvuru ekleri incelendiğinde, başvuranın Anabilim Dalı Başkanlığından alınma işlemine ilişkin açtığı iptal davasının devam ettiği ve bu konudaki talebinin yargıya intikal ettiği ve yargılamanın devam ettiği; hizmet sözleşmesinin tek taraflı fesih işleminin iptali ve maddi ve manevi zararının tazmini talebiyle ilgili ise yargı yoluna başvurabileceği değerlendirilmiştir.

14. Başvuranın işyerinde ayrımcı muameleyle maruz kaldığı iddiasının ise 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında olduğu; 6701 sayılı Kanun ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te, 4857 sayılı İş Kanununun 5'inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvuruların, 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili mevzuatında belirlenen şikâyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadığı hâllerde yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

15. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

16. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

17. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, başvuranın

işyerinde ayrımcı muameleye maruz kaldığı iddiası hakkında 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili mevzuatında öngörülen şikâyet usullerini izlemediği; diğer talebinin ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye